

พุทธไม่ใช่ผี

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๖

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

คำถามนะ

ถาม : ฝึกหัดเจริญสติไม่ให้เผลอ ถ้าเราจ้องบังคับไว้ได้ช่วงเวลานึง รู้สึกว่าเหนื่อยต้องพัก ขอเมตตาหลวงพ่อบรรณการพักอันจะไม่ให้เสียสาระแห่งความเพียรไปในขณะพัก

ตอบ : เวลาภาวนานะ เวลาภาวนาถ้ามันเหนื่อย มันเหนื่อยด้วย มันเครียดด้วย มันเหนื่อยด้วย มันเครียดด้วยอะไร? คุณใช้เวลาคนเขาทำงาน ถ้าเขาทำงานแบบว่าทำงานแล้วประสบความสำเร็จ ทำงานแล้วมันเสร็จ โอ๊ย พอใจมากเลย เวลาทำงานแล้ว ทำงานแล้วมันไม่จบ ทำงานไม่จบมันก็เครียด เวลาภาวนามันก็เหมือนกับอย่างนั้นแหละ ถ้าภาวนาดีนะ ไอ้ที่ว่าเหนื่อยเครียดไม่มีเลย ยิ่งภาวนานี้เดินจงกรมทั้งวันทั้งคืน ๗ วัน ๗ คืนเดินได้อย่างไร?

หลวงปู่คือท่านนั่งภาวนา ๗ วัน ๗ คืน เรว่านั่งตลอดรุ่งๆ ว่าแก่นะ หลวงปู่คือท่านนั่งได้ตลอดเลย นั่งตลอดเพราะอะไร? เพราะเวลาจิตมันลงนะ จิตมันลงไปแล้วมันมีความสุข เวลาที่เขาเข้าสมาบัติกัน ๗ วัน ๗ คืน แล้วเราก็แปลกใจ มีคนแปลกใจว่าคนที่นั่งภาวนา ๗ วันเขาไม่ขี้บ ไม่ถ่ายเลยหรือ? เขานั่งได้อย่างไร? นี่เราคิดกันแบบสามัญสำนึกไง แต่เวลาที่คนเข้าสมาบัติเขาบอกว่าไอ้เรื่องที่เขาคิดนี่เพราะเขาไม่เคยทำ ไอ้คนเคยทำนะพอเข้าปั๊บทุกอย่างมันนิ่งหมด คุณสิมันหยุดหมด พอมันหยุดหมดมันนั่งได้ประสาเรว่าเหมือนกับกบจำศีล กบจำศีลเขายังอยู่ของเขาได้นะ

ฉะนั้น เวลาทำอย่างนั้นทำไมเขาไม่เครียด เขาไม่มีความวิตกกังวลใดๆ เลยเพราะมันลง แต่ถ้าเราไม่ลง ไอ้ที่ว่าเวลาเราเจริญสติแล้วมันเครียดมาก พอมันเครียดแล้วมัน

เป็นความกังวล แล้วเวลามันเหนื่อยมันต้องพัก นี่เวลาเหนื่อยต้องพักนะ เวลาภาวนามันพักไปในภาวนาไง เวลาเรานั่งสมาธิ เห็นไหม เรานั่งสมาธิ เวลามันสงบมันก็สงบลง เวลาไม่สงบมันออกมามันก็น้อย มันก็ต่างๆ เราก็มีสติตามไป ตามไป เวลาพักก็ปล่อยเลยสิ เวลาพักก็กางมุ้งเลยนอน เวลาพัก มันก็ไม่ใช่ออย่างนั้น เวลาพักเราก็อยู่ในภาวนานี้แหละ เวลาเราพักนะ เราไม่ใช่ปล่อยไปเลย

นี่หลวงตาท่านสอนประจำ ท่านบอกว่าวัวผูก วัวผูกไม่ใช่วัวปล่อย ถ้าวัวปล่อยนี้เลี้ยงในป่านะ เขาปล่อยในป่าเขาปล่อยไปเลย ถึงเวลาจะใช้เขาต้องไปต้อนมันมา แต่วัวผูกเขาผูกไว้ให้มันกินหญ้า เห็นไหม เขามีเชือก ถึงเวลาเขาก็มาจับเชือกนั้นใช้ประโยชน์ได้เลย นี่ถ้าเรามีสติอยู่ตลอดเวลา วัวผูกคือผูกใจไว้ ไม่ใช่ทิ้งปล่อยขาด

ฉะนั้น เวลาเราคิด เวลาทำงานเราก็ทำเต็มที่เลย เวลาเสร็จแล้วเราก็ปล่อยทิ้งเลย นี่มันคิดอย่างนั้น แต่ถ้าไม่ได้ปล่อยทิ้ง เวลาเรามีสติ เห็นไหม เรามีสติ ถ้ามีสติปั้บนี้งานเป็นงาน ถ้าเราไม่มีสตินะสักแต่ว่า นี่เราว่าเราภาวนาอยู่ แต่ขาดสตินะมันเหม่อลอย นี่ขาดสติ ถ้าขาดสติ งานสักแต่ว่ามันไม่ใช่งาน แต่ถ้ามีสติ จะหยาบ จะละเอียด จะทุกข์ จะยาก จะเหนื่อย จะเครียด จะเป็นสมาธิมันมีสติพร้อม นี่งานเป็นงาน งานเป็นงาน พอเวลาจะทำงานมันมี ทำแล้วมันเหนื่อยมาก เครียดมาก ทุกข์มาก มี มีเพราะอะไร? มีเพราะว่ามันไม่สงบ มันไม่ลง แล้วถ้ามันลงล่ะ? ลงก็พอใจมากเลย อยากให้เป็นอย่างนี้

สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง สิ่งใดเป็นอนิจจังสิ่งนั้นเป็นทุกข์ สิ่งใดเป็นทุกข์สิ่งนั้นเป็นอนัตตา ความทุกข์ ทุกข์ก็บีบคั้น แต่ในตัวมันเองความทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์ตั้งอยู่ ทุกข์ดับไปเป็นอนัตตา เป็นไตรลักษณ์ เห็นไหม ทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์ตั้งอยู่ ทุกข์ดับไป นี่มันเป็นไตรลักษณ์ ถ้าเรามีสติปัญญาไล่ตามมันไป ฉะนั้น เราไปตัดตอนใจ เราไปตัดตอนเลย อ้าว มีสติต้องทำอย่างนี้ พักต้องเป็นอย่างนั้น เราไปตัดตอนมันไม่ต่อเนื่อง

การปฏิบัติที่ต่อเนื่อง ถ้าการปฏิบัติต่อเนื่องปั้บ อย่างนี้จบเลย มันมีสภาวะในตัวมันเองอยู่แล้ว ทีนี้เราบอกว่าถ้าเราตั้งสติไว้มันเป็นสภาวะ ถ้าปล่อยสติแล้วมันไม่เป็นสภาวะ อยากให้มันเป็นสภาวะตลอด ถ้าเป็นสภาวะตลอดเราก็ต้องตั้งสติของเราตลอดไป ถ้าตลอดไป นี่พูดถึงการฝึกหัดสติ การเจริญสติไม่ให้ผลอ ถ้าไม่ให้ผลอ เรามีสติมันก็เป็นทำงานด้วยหน้าที่การงาน แต่ถ้ามันผลอ มันผลอมันก็คือผลอ

ฉะนั้น สตินี้เราฝึกหัดไปๆ นี่เป็นสตินะ พอถ้าพิจารณาไป โสดาบัน สกิทาคามี พอจะเข้าอนาคามีต้องเป็นมหาสติ มหาปัญญา แล้วกิดคฤติสติเรายังฝึกหัดลุ่มลึก ลุกกลานขนาดนี้ เวลามันเกิดมหาสตินี้ทิ้งเลยนะ โอ๊ย สติมันชัดเจนขนาดนี้ สติมันพร้อมเลยละ ถ้ามันไม่พร้อมมันไม่ทัน เพราะความกิดคฤติ แวบๆ มันเร็วขนาดไหน? นี่มันคุมหมดเลย มหาสติคุมตลอดเลย นี่ขนาดสตินะ นี่ที่ว่ามรรคหยาบ มรรคละเอียด เวลา มรรคละเอียดเข้าไป โสดาปัตติมรรค สกิทาคามีมรรค อนาคามีมรรค อรหัตตมรรค มันแตกต่างกันทั้งนั้นแหละ

การศึกษา การเรียน นี่เรียนประถมก็ทางวิชาการอย่างหนึ่ง มัธยมก็อย่างหนึ่ง อุดมศึกษาก็อย่างหนึ่ง ค็อกเตอร์ก็อย่างหนึ่ง นี่ความละเอียดมันแตกต่างกัน มรรคก็เหมือนกัน ฉะนั้น สติก็เหมือนกัน สติ มหาสติ สติอัตโนมัติมันจะเกิดขึ้นไปเรื่อยๆ โอ้อโฮ ขนาดสติยังลุ่มลึกลุกกลานขนาดนี้ ยังต้องมหาสติข้างหน้าอีกหรือ? ยังมีอัตโนมัติอีกหรือ? ปลุกต้นไม้เนะ เวลาลงกล้าต้นไม้ไม่ซิด เวลาโตขึ้นมา ๑๐ คนโอบ

นี่ก็เหมือนกัน เวลามันโตขึ้นมา สติเราโตขึ้นมาเราไปคิดอย่างนั้นนะ เวลาปลุกต้นไม้ กล้ามันแค่ไม่ซิด กล้าไม้เล็กๆ เวลามันโตขึ้นมา คูสิมันใหญ่โตขนาดไหน สติก็เหมือนกัน เวลามันเป็นมันเป็นขึ้นไปเอง ไม่ต้องไปท้อใจใจ โอ๊ย จะปลุกต้นไม้กล้าต้นนิดหนึ่ง แล้วไปเห็นของเขาต้น ๑๐ คนโอบ โอ๊ย แล้วเมื่อไหร่ล่ะ? มันคิดแล้วมันวิตกกังวลไปเลย ไม่ต้อง กล้าไม้มันต้องใช้เวลามาก ฝึกหัดสติแล้วเกิดเป็นอริยมรรค ช่างกระดิกหู ภูแลบลิ้นมันเป็นไปเลย ถ้ามันเป็นไปอันนี้มันจะชัดเจนมาก เพียงแต่บอกให้เห็นว่าถ้ามันจะทำให้เครียด ไม่ให้ทุกข์ร้อน ให้มันเป็นสาระ ทำต่อเนื่องไป

การต่อเนื่องไป เวลาถามนี่ว่าถาม แต่เวลาตอบแล้วคือตอบ แต่เรายังไม่เข้าใจ แต่ถ้าเราปฏิบัติเราจะเข้าใจของเรา เราจะเข้าใจของเรา ปฏิบัติไปของเรา เห็นไหม ปริยัติต้องปฏิบัติ เวลาปฏิบัติแล้ว ถ้าคนเข้าใจแล้วนะ หลวงพ่อ หลวงพ่อตอบแต่เรื่องตื้นๆ หลวงพ่อตอบแต่เรื่องที่หนูรู้แล้วหมดเลย อ้าว ก็คนอื่นเขายังไม่รู้ โอ้คนรู้แล้วมันก็บอกว่าเรื่องปลีกย่อย โอ้คนที่ไม่รู้เนะ โอ้อโฮ เป็นเรื่องหนักหนาสาหัสสาครรจ์เลย นี่ปัญญาของคนมันไม่เหมือนกัน ฉะนั้น เราทำของเราเป็นประโยชน์กับเรา ทำต่อเนื่องไป ไม่ต้องไปกังวล ไม่ไปตัดตอนมัน

ข้อ ๑๒๔๕. เนาะ

ถาม : ๑๒๔๕. เรื่อง “นั่งสมาธิแล้วนอนหลับฝันเห็นผี”

กราบเรียนหลวงพ่อดิฉันเคยได้ยินมาว่า ถ้านั่งสมาธิก่อนนอนแล้วเวลาหลับจิตจะไม่ฟุ้งซ่าน มีสมาธิ ไม่ฝันเลอะเทอะ ซึ่งดิฉันก็เคยปฏิบัติแล้วได้ผลเช่นนั้น (แต่สามีของดิฉันบอกว่าที่ดิฉันนั่งสมาธิทุกวันนี้เป็นการตกวงค์ชะมากกว่า คือหลับในสมาธินั่นเอง)

คำถามคือ

๑. สามีดิฉันกับพี่สาวของเขาเป็นคนที่มักจะมองเห็นดวงวิญญาณต่างๆ อยู่เสมอ สามีดิฉันไม่เคยไปเรียนกรรมฐาน แต่พี่สาวของเขาเคยได้ไปเรียนฝึกกรรมฐานอยู่ ๑ สัปดาห์ หลังจากนั้นเมื่อพี่น้องคู่นี้ได้นั่งสมาธิ แล้วปรากฏว่าตอนกลางคืนเวลานอนหลับก็ฝันเห็นแต่ผี จนทุกวันนี้สามีดิฉันเลิกนั่งสมาธิแล้ว เพราะกลัวจิตจะเคล็ด การนั่งสมาธิก่อนนอนแล้วหลับฝันเห็นผีนี้เป็นเพราะอะไรคะ? หรือเป็นเพราะพี่สาวของสามีดิฉันไปเปิดกรรมมา

๒. การเปิดกรรมมีจริงหรือเปล่าคะ? ทำไปแล้วได้ประโยชน์จริงหรือเปล่า? สามีดิฉันบอกว่าทำให้เจ้ากรรมนายเวรของเราหาเราเจอ แล้วจะทำให้เราโดนเจ้ากรรมนายเวรเขากลับแก้ล้างเอา

๓. การสวดภาณยักษ์มีประโยชน์กับเราหรือเปล่าคะ? พี่สาวของสามีอยากให้สามีดิฉันไปทำพิธีสวดภาณยักษ์ แต่ดิฉันไม่ชอบเลยคะ จบคำถาม

ตอบ : คำถามมีอยู่ ๓ ข้อ ข้อ ๑. เริ่มต้นอารัมภบทก่อนว่าการนั่งสมาธิ การฝึกหัดสมาธิก่อนนอนจะทำให้ไม่ฟุ้งซ่าน จะไม่ฝัน ไม่เห็นสิ่งต่างๆ ที่เป็นเรื่องทุกข์ใจ สิ่งนี้เป็นความจริง เป็นความจริงเวลาเราสวดมนต์ทำวัตรแล้ว เวลาจะนอนเรานอนหลับไปกับพุทโธ นอนหลับไปกับพุทโธคือนอนหลับไปพร้อมกับพุทธานุสติ ถ้าพุทธานุสติระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จิตมันมีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง ฉะนั้น ถ้าหลับไปก็หลับไปพร้อมกับการพักผ่อนของใจ การพักผ่อนนะ ถ้าจิตหลับ

ลึกๆ จะได้พักผ่อน ถ้าจิตหลับไม่ลึกคือฝัน เวลาฝันนี่ฝันออกรู้อะไรต่างๆ มันก็อยู่ที่เวรกรรมของจิตนั่น

ฉะนั้น สิ่งที่เราพุทธโธ พุทธโธ อย่างไรก็ดีแล้วแต่เราอยู่กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราระลึกถึงพุทธานุสติ หลับไปพร้อมกับพุทธโธ นี่สิ่งนี้เป็นความจริง เป็นความจริงในพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนถึงกรรมฐาน ๔๐ ห้อง กรรมฐาน ๔๐ ห้องมีพุทธานุสติ ธรรมานุสติ สังฆานุสติ นีโอนุสติ ๑๐ แล้วมีมรณานุสติต่างๆ สิ่งอย่างนี้เป็นการฝึกใจให้มีหลักมีเกณฑ์ มีหลักมีเกณฑ์คือมันมีที่พึ่งใจ มีที่พึ่งมันไม่ไหลไปตามอารมณ์ความรู้สึก สิ่งนี้ถูกต้อง

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าก่อนนอนเราทำสมาธิไป แล้วสิ่งนี้มันเป็นความจริงใช่ไหม?

ฉะนั้น

ถาม : (สามีดิฉันบอกว่าที่ดิฉันนั่งสมาธิทุกวันนี้เป็นการตกวงค์มากกว่า คือหลับในสมาธิ)

ตอบ : ถ้าหลับในสมาธิคือนั่งภาวนา ถ้าภาวนา จิตมันสงบมันก็รู้ว่าสงบ ถ้ามันตกวงค์ไปก็ต้องแก้ไขไปตามวงค์นั้น ถ้าจิตมันลงสมาธิ ถ้ามันตกวงค์ นั่งสมาธิแล้วเป็นวงค์ อันนั้นก็เป็นมิจลสมาธิ มันเป็นสมาธิชนิดหนึ่ง แต่มันเป็นมิจล มันไม่เป็ความถูกต้อง เพราะมันเป็นวงค์ จิตมันขาดสติ มันหายไปไม่มีสติรับผัสขอบจิตดวงนั้น ถ้ามีสติรับผัสขอบจิตดวงนั้น จิตสงบแล้วมีสติรับผัสขอบจิตดวงนั้น จิตดวงนั้นจะเป็นสมาธิเพราะมีสติสัมปชัญญะพร้อมเสมอ จิตรับรู้ไปทุกๆ อย่างนั้นเป็นสัมมาสมาธิ แต่มันหายไปเลย วูบหายไปเลย นี่ตกวงค์เป็นมิจลสมาธิ เป็นมิจล เป็นการตกวงค์ อันนั้นก็เป็นมิจลสมาธิ มันไม่เกี่ยวกับฝันหรือไม่ฝัน แต่คำว่าฝันมันฝันเห็นต่างๆ อันนั้นเดี๋ยวจะเป็นอีกประเด็นหนึ่ง

ประเด็นที่ว่าถ้าเราพุทธโธ พุทธโธไปจิตเราไม่เห็นผี เห็นแสงมันเป็นความสุขไหม? เราไม่ตื่นเต้นตกใจใช่ไหม? เรามีที่พึ่งที่อาศัยใช่ไหม? แต่ถ้าเป็นของคนอื่นที่เขาไปรู้ไปเห็น แล้วเขตกใจ อันนี้อีกเรื่องหนึ่ง อันนี้พูดถึงว่าที่เราได้ขึ้นมาไม่ฝันเลอะเทอะต่างๆ

ฉะนั้น มาที่คำถาม

ถาม : ๑. สามิของดิฉันกับพี่สาวของเขามักจะมองเห็นดวงวิญญาณต่างๆ อยู่เสมอ สามิดิฉันไม่เคยเรียนกรรมฐาน แต่พี่สาวของเขาเคยไปฝึกกรรมฐานมาหนึ่งสัปดาห์ หลังจากนั้นเมื่อพี่น้องคู่นี้นั่งสมาธิไปแล้ว กลางคืนเวลานอนหลับฝันเห็นแต่ผีจนทุกวันนี้สามิเลิกปฏิบัติเพราะกลัวจิตจะเตลิดไปเพราะฝันเห็นผี

ตอบ : การฝันเห็นผี นี่ว่าฝันเห็นผี การฝันเห็นผี ฝันแล้วถ้าคนปกติฝันแล้วตกใจตื่น ฝันแล้วมันมีแต่ความทุกข์ความยาก สิ่งนี้เป็นประโยชน์ไหม? ไม่เป็นประโยชน์เลย ไม่เป็นประโยชน์เลย เราอยากมีความสงบระงับ เราเป็นชาวพุทธ เรามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ มีศีลธรรมเป็นที่พึ่ง เราไม่ใช่ผีเป็นที่พึ่ง ผีต่างต่างๆ ถ้าเป็นปกติ ถ้านั่งสมาธิ นี่ครูบาอาจารย์ของเรานั่งสมาธิ เวลาจิตลงเป็นสมาธิ ถ้าคนมีอำนาจวาสนาบารมี พวกจิตวิญญาณเขาจะมาขอส่วนบุญของเขาเยอะแยะ

ถ้าขอส่วนบุญของเขา อุทิศส่วนกุศลไป อย่างเช่นหลวงปู่จวน หลวงปู่จวนท่านบอกท่านนั่งที่ภูเกล้า ท่านเล่าให้ฟังเองนะท่านนั่งที่ภูเกล้า พอจิตมันสงบลงไปกลิ้งมันมาก่อนเลย พอกลิ้งมาก่อนนะ พอกลิ้งมาก่อนมันก็เห็นเปรตมา เปรตมาสองคนพี่น้อง เขามาขอส่วนบุญ ขอให้หลวงปู่จวนช่วยเมตตา พอขอให้หลวงปู่จวนช่วยเมตตา หลวงปู่จวนพอท่านเข้าสมาธิไปแล้วเหมือนกับหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นครูบาอาจารย์ท่านจิตสงบแล้ว เวลาเทศน์ว่าการกับพวกเทวดา อินทร์ พรหม นี่ภาษาใจมันสื่อสารกันได้ คนเป็นจะรู้ คนไม่เป็นวิตก วิจารณ์ไป คนไม่เป็นจะวิพากษ์ วิจารณ์ไปอีกมหาศาลเลย ไม่พูดประเด็นนี้

นี่ประเด็นที่ว่าเวลาจิตสงบแล้วมันมีกลิ้งมาก่อน แล้วก็มีเปรตสองพี่น้องเข้ามาถาม มาเป็นเปรตเฝ้าอยู่ที่นี้ หลวงปู่จวนท่านก็ถามว่าทำไมเป็นอย่างนี้ ท่านบอกว่านี่สองคนพี่น้องทำไหม สาวไหม ต้มไหมต่างๆ ตายไปแล้วก็เป็นแบบนี้ นี่มาให้หลวงปู่จวนช่วย หลวงปู่จวนท่านก็อุทิศส่วนกุศลให้ แต่ส่วนกุศลให้ด้วยอำนาจวาสนาบารมีของหลวงปู่จวน รุ่งขึ้นอีกวันหนึ่งหลวงปู่จวนนั่งสมาธิไป นั่งสมาธิไปนะ สองคนพี่น้องมาเหมือนกัน กลิ้งหอมมาเลย กลิ้งหอมมานะเป็นเทวดามาเลย สองคนพี่น้อง อุทิศส่วนกุศลให้ไป

นี่ครูบาอาจารย์ของเราเวลาท่านพิจารณาของท่าน ท่านเห็นของท่าน เห็นโดยจิต เป็นปกติ ถ้าจิตเป็นสัมมาสมาธิ มีสติสัมปชัญญะพร้อม แล้วมีอำนาจวาสนา นี่สิ่งนี้ สื่อสารกันในมิติของจิตนั้น ฉะนั้น สิ่งที่เป็นความจริง นั่งสมาธิไปแล้วถ้าเห็นผีเห็นนาง นั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง เวลานั่งไปแล้ว เพราะจิตมันสงบแล้วมันเป็นภพภูมิเดียวกัน ถ้าจิต เป็นภพภูมิเดียวกัน จิตจะย้อนกลับมา นี่ส่งออกไปในภพภูมินะ แต่ถ้ากลับมา ถ้ากลับมา สู่อุบัติ ถ้ามีสัมมาสมาธิกลับมาสู่อุบัติ ถ้ากลับมาสู่อุบัติ สัมมาสมาธิเวลาเกิดใช้ปัญญาใน อริยสัจ ใช้ปัญญาในสติปัฏฐาน ๔ มันจะเป็นเรื่องของมรรค เรื่องของการภาวนา เรื่อง มรรคญาณมันเป็นอริยสัจ สัจจะความจริง ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สอนกลับมาที่นี้

ฉะนั้น เวลานั่งแล้วเห็นนั้นอย่างหนึ่ง แต่เวลานอนหลับไปเห็น มันฝันนี่มันคนละ เรื่องเลย ถ้าหลับไปฝันเพราะเราไม่มีโอกาสจะได้แก้ไขสิ่งใด เพราะเราฝันเราหลับไปใช่ ไหม? เราหลับไปเรามีสิ่งใดที่เราจะควบคุมเราได้เพราะเราหลับไป ที่นี้พอเราหลับไป พอฝันไปแล้ว เพราะนี่เวลาเขาบอกว่าเรานั่งแล้วเราไม่เห็นผี เราปฏิบัติแล้วไม่เป็นความ จริง เราต่างหากที่เป็นความจริง เราเป็นจริงเพราะเรานั่งเราต้องการความสงบของใจ เรา ต้องการใจให้เรามีกำลัง ใจของเราถ้าเป็นสมาธิ มีสมาธิแล้วจะทำให้เกิดปัญญา

ไม่ใช่ที่เราเกิดปัญญา เรามีปัญญากันอยู่แล้ว เราเป็นศาสตราจารย์ เราเป็นค็อก เตอร์ เรามีวิชาการมหาศาลเลย อันนี้เป็นวิชาชีพ อันนี้เป็นโลกีย์ปัญญา ปัญญาอย่างนี้เป็น ปัญญาของโลก ไม่ใช่ปัญญาในพุทธศาสนา ปัญญาในพุทธศาสนา รู้เท่าทันตัวเอง ปัญญา ในพุทธศาสนา รู้เท่าทันรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ปัญญาเท่าทันความรู้สึกนึกคิด ปัญญาเท่าทัน อันนี้ต่างหากปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันอยู่ที่นี้ มัน ไม่ใช่อยู่ที่ปัญญาที่ออกไปเป็นวิชาชีพ ปัญญาออกไปเป็นสิ่งที่รับรู้เรื่องโลก คนที่เขาจะ เรียนเก่งกว่านี้ยังอีกเยอะ แต่เวลาคนที่ทันกิเลสตัวเองไม่มี ไม่มี

ฉะนั้น ปัญญาที่เรารู้อยู่นี้มันเป็นปัญญาโลก โลภียปัญญา แต่พอจิตมันสงบเข้าไป แล้ว จิตสงบ เห็นใหม่ ต้องการจิตสงบ ต้องการจิตสงบ จิตที่กำเนิดแห่งความคิด ที่ กำเนิดแห่งการเกิดและการตาย ที่กำเนิดของจิตที่เวียนตายเวียนเกิด ถ้าจิตสงบเข้าไปถึงที่ นั้น มันเกิดปัญญานั้น นี่พูดถึงอริยสัจใจ แต่นี่อริยสัจมันไม่เป็น เวลาทำความสงบเข้า

ไปแล้วไปฝันเห็นผีต่างๆ แล้วก็ไปตกใจ แล้วบอกคนที่ไม่เห็นผีนั่นภาวนาไม่เป็น คนที่ไม่เห็นผีนั่นตกวงค์

ถ้าเป็นตกวงค์ ตกวงค์นั้นนะมันเป็นอีกกรณีหนึ่ง แต่ถ้ามันออกฐัมมันยิ่งกว่านี้ อีก แต่ถ้าเราฝันไป ทีนี้พอฝันไปเขาบอกว่าสิ่งนี้เพราะพี่สาวเขาว่า หรือว่าเขาไปเปิดกรรมมา นี่ใจจะเข้าประเด็นตรงนี้ เขาบอกว่าไปเปิดกรรมมา คำว่าไปเปิดกรรมมานะ

ถาม : ๒. การเปิดกรรมมีจริงหรือเปล่า? ทำแล้วได้ประโยชน์จริงหรือเปล่า? สามิฉินบอกว่าทำให้เจ้ากรรมนายเวรตามหาเราเจอ แล้วจะทำให้เราโดนเจ้ากรรมนายเวรกลั่นแกล้งเอา

ตอบ : อันนี้มันจะเป็นนวนิยายในทีวีแล้วละ ในสองภพสามภพ ข้ามภพข้ามชาติแล้วตอนนี้ ตอนนี้เขาเล่าเรื่องนี้ไปเขียนเป็นนิยาย แล้วเอามาสร้างเป็นละครออกทีวีกันนี่ข้ามภพข้ามชาติ เรื่องการข้ามภพข้ามชาติ เวลาพระมาลัยไปเที่ยวนรกมันมีจริง คำว่ามีจริง มันมีจริงในเรื่องวัฏฏะ ผลของวัฏฏะมันมีจริงของมันอยู่แล้ว แต่คำว่ามีจริง มันก็เป็นเรื่องของจิตวิญญานแต่ละจิตที่เขามีเวรมีกรรม แต่จิตวิญญานของเราละ? จิตใจของเราละ?

ถ้าจิตใจของเรา นี่เราเกิดมาพบพุทธศาสนา พระพุทธศาสนานี้ผลของวัฏฏะใช่ไหม? แต่ผลของวัฏฏะ เราจะออกวิวัฏฏะ เราจะทำลายวัฏฏะของเรา เราไม่ใช่ไปวิ่งตามวัฏฏะ ไปวิ่งตามสิ่งที่ข้ามภพข้ามชาติ ข้ามภพข้ามชาติมันเป็นอดีต-อนาคต มันแก้กิเลสไม่ได้ สิ่งที่แก้กิเลสไม่ได้ แต่เวลาเขาเอามันเป็นไสยศาสตร์

คำว่าไสยศาสตร์นะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิเสธเรื่องนี้ไหม? เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าย้อนอดีตชาติไปนะ บุพเพนิวาสานุสติญาณ อดีตชาติเป็นพระเวสสันดร เห็นไหม สิ่งต่างๆ ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นมาเป็นมาที่เราเคยเป็นแล้ววางไว้ แต่ปัจจุบันนี้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เวลาตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้หมด จุติปาตญาณว่าจิตดวงนี้ไปเกิดที่ไหนในมคธ ที่เวลาคนเขาตาย พระโมคคัลลานะไปเห็นมา มารายงาน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ว่าใช่ๆ นี้คนเขานับถือมาก

มันปัจจุบัน ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เราทำดีของเรา ในปัจจุบันเราทำดีของเราก็ได้ ความจริงของเรา แต่เราจะปฏิบัติของเรา เราไปเชื่ออะไรล่ะ? กาลามสูตรพระพุทธเจ้าไม่ให้เชื่อใดๆ ทั้งสิ้นเลย ให้เชื่อในการปฏิบัติ ก็นี่ก็ปฏิบัติไง ปฏิบัติแล้วนอนไปฝันเห็นผี ฝันเห็นผีเพราะอะไร? เพราะเราไปยอมจำนนใจ เห็นผี ผีตัวไหน? เห็นผีแล้วไม่เห็นใจของตัวเองหรือ? ไอ้ผีตัวแรกคือเรา ไม่มีจิตวิญญาณจะมาเป็นเราได้ไหม?

ถ้าเราตายไป วิญญาณออกจากร่างไป จิตวิญญาณออกจากร่างไปมันก็เป็นผีตัวหนึ่ง ถ้าไปเกิดเป็นเทวดาก็เป็นเทวดา เกิดเป็นผีก็เป็นผี เกิดนรกอเวจีเราก็ไปเป็น แล้วไอ้ผีตัวนี้ทำไมไม่เห็น เห็นแต่ผีมาหลอก เห็นเจ้ากรรมนายเวรมาหลอก แล้วผีตัวเองไม่เจอ แต่ถ้าเราทำสัมมาสมาธิจิตสงบเข้ามานะ อืม ไอ้ผีตัวนี้มันมีความสุข ไอ้ผีตัวนี้มันสงบระงับ เพราะว่าไอ้ผีตัวนี้มันไม่ไปยึดอะไรเลย ใจมันปล่อยความยึดมั่นถือมั่นของมันเข้ามาหมดเลย มันเป็นอิสระของมันเลย มันเป็นสัมมาสมาธิ

นี่ตัวตนของเราไง ตัวตนของเราเรายังไม่รู้จัก แต่ไปเห็นภูต ผี ปีศาจ ไปเห็นเจ้ากรรมนายเวร เขามาคิดดอกเบี้ย ต้องจ่ายเขาหรือเปล่า? ถ้าไม่จ่ายเขาทบตันนะ ผีมันจะมาคิดดอกเบี้ยใช่ไหม? มันเป็นเรื่องไสยศาสตร์ แล้วนี่หนึ่งการรับขันธุ์ รับขันธุ์ก็เข้าห้องน้ำ เวลาอาบน้ำก็มีขัน ไม่ใช่ขันจะเอาอะไรอาบน้ำ ทำไม่ต้องไปรับขันธุ์ใคร? องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้มนุษย์เป็นอิสรภาพ ให้เชื่อเรื่องเวรเรื่องกรรม ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เวรกรรมของเราในปัจจุบันนี้ แต่ไปเปิดกรรมๆ เปิดกรรมอะไร? ปัจจุบันทำอะไรกันอยู่ ปัจจุบันเราทำดีของเราแล้วจะไปยุ่งกับสิ่งใด? เพราะเขาบอกว่า

ถาม : สามีนั่นบอกว่าเพราะเขาไปเปิดกรรมมา เจ้ากรรมนายเวรเลยเจอเรา

ตอบ : เจ้ากรรมนายเวรก็คือความรู้สึกนึกคิดเรานี้แหละ ถ้ามีสติสัมปชัญญะนะ เราคิดแต่ดีๆ ทำแต่เรื่องดีๆ นี่เป็นมรรค ทำดีเป็นมรรค เพราะมรรค เห็นไหม สิ้นสุดกระบวนการแห่งมรรคมันถึงจะเป็นผล นี่ทำดีเป็นมรรค ทำชั่วมันเป็นกรรมชั่ว ทำดี ทำชั่วเราทำของเรา แต่ทำไมเขาฝันเห็นผี ฝันเห็นผีเพราะเขาไปยอมรับอย่างนั้น ลองนั่งสมาธิสิ แล้วเรามีสติของเรา

นี่สิ่งใดมา เวลาหลวงปู่มนั้นนะ ครูบาอาจารย์เรา เวลากลางคืนเทวดา อินทร์ พรหม มาฟังเทศน์มหาศาล นั่นคืออะไร? ทำไมเขาต้องมาฟังปาจิตที่มีคุณสมบัติ จิตที่ผ่องแผ้ว

จิตที่เข้าใจตัวเอง แล้วจิตของเรา ทำไมเราไปจำนนกับผี สิ่งที่เราเห็นผี เห็นผีโดยอุปาทานก็ได้ ในฝันเราไม่เชื่อเลย ในฝันเพราะเป็นในฝัน แต่มีลูกศิษย์นะ มีคนมาหาที่นี้ เวลาเขานอนไม่ได้เลย จิตนะ พอเขานอนไปเขาจะเห็นเรื่องนี้ อันนั้นเป็นกรรมของเขา แล้วเขาแก้ของเขา เขาหายนะ

คนที่เห็นผีจนนอนไม่ได้ มีนะมาหาเรา นั่งนี่ตาเศร้านะ โอ้โฮ เขาไม่นอนเป็นเดือน นอนไม่ได้ พอนอนไปนะจะมีผีตามรังควาน แล้วในฝันนะก็จะวิ่งหนีๆ วิ่งหนีจนตื่น แล้วหลับที่ไรก็เห็นผีทุกที นอนไม่ได้เลย เขาก็แก้ของเขา นะ สุดท้ายแล้วไปทำบุญกับหลวงตา นี่ไปหาครูบาอาจารย์ เดี่ยวนี้หายหมดแล้ว เดี่ยวนี้ไม่เห็นผีเลย แล้วผีไปไหนล่ะ? คนที่เขาเป็นอย่างนี้เขาแก้ไขหมดแล้ว เพราะแก้มาเพื่อให้เป็นอิสรภาพ แก้มาให้เป็นปกติ

เราเกิดมานะ เราเกิดมาเป็นมนุษย์นะ เราไม่ใช่เกิดมายอมจำนนกับภูต ผี ปีศาจตนใดที่จะมาครอบครองกำหนดชีวิตของเรา ชีวิตของเรา เราเป็นผู้กำหนดเอง องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกให้เรากำหนดชีวิตเราเอง แล้วเวลาเรามีสติปัญญาขึ้นมา เราจะมิมรรคญาณขึ้นมาแก้ไขดวงใจของเราเอง ทำไมจะต้องไปให้คนอื่นมากำหนด เจ้ากรรมนายเวร เจ้ากรรมนายเวรเรายังแก้ไขกันอยู่นี่ไง เจ้ากรรมนายเวรก็จะต่อสู้กันอยู่นี่ไง

ฉะนั้น สิ่งทีบอกว่าจะเพราะไปเปิดกรรมมาๆ มันก็โซอยู่แล้วแหละ มันโซอยู่แล้วหนึ่งไปเปิดกรรมมา คำว่าเปิดกรรมนะ ถ้าไปเจออาจารย์ที่เป็นไสยศาสตร์ ไสยเวทย์เขาลงคาถาของเขาไว้ เขาทำอะไรวันนะเราจะเป่าเขาทั้งชีวิตเลย อย่าให้ใครรู้ อย่าให้ใครเป่ากะหม่อม อย่าให้เขาไปเข้าใกล้ หลวงตาท่านไม่ทำให้ใครหрок เวลาไปให้หลวงตาเป่าหัวท่านบอกท่านไม่ใช่งูเห่านะ งูเห่ามันขู่ฟ้อๆ ไอ้นี้ชอบ ไปที่ไรก็เป่าหัวที่ เป่าหัวที่ เป่าหัวที่เดี๋ยวกระเป่าหมดทั้งกระเป่าเลย มีเท่าไรควักออกมาหมดเลย

เพราะของอย่างนี้มันมี ไสยศาสตร์ของเขามี ถ้าไสยศาสตร์มีมันเป็นอย่างนั้น แก้กรรมๆ เปิดกรรม เปิดกระเป่าไปเปิดกรรม เขาจะเอาสตางค์ เขาไม่เอาห rokok กรรมเกม เขาจะเอาเงิน แล้วเราไปยอมจำนนกับเขาเอง แต่เวลาคำพูดเขาพูดอย่างนี้ เห็นไหม ไปเปิดกรรมมา ไปรับขันธุ์มา รับขันธุ์ห้องน้ำก็มี ขันเราก็มีอยู่แล้ว อาบน้ำก็มี ล้างเท้าก็มีขัน

ชั้นก็อยู่ในโอง เปิดมาก็มีชั้นอยู่นั่นนะ ก็ตัดมาล้างเท้า ทำไมต้องไปปรับกับใคร? ในบ้าน ไม่มีชั้นหรือ? เดียวจะแจก

นี่เราไปเชื่อเองไง เราไม่ใช่ชาวพุทธนะ ชาวพุทธให้เชื่อพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ สังฆกรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเราต้องเชื่อที่นี้ ถ้าเราเชื่อที่นี้นะ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เรามีสติสัมปชัญญะ ใครจะพูดอะไร เขาพูดก็เรื่องของเขา แต่เราเชื่อพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ของเรา เรามีแก้วสารพัดนึก เราจะไปยอมจำนนกับใคร? เราไม่ต้องไปยอมจำนนกับใครหรอก

นี่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องการให้มนุษย์มีเสรีภาพ มีอิสรภาพ มีความภราดรภาพเสมอกัน มนุษย์เท่ากับมนุษย์ แล้วมีสติสัมปชัญญะ อย่าไปเชื่อใครทั้งสิ้น ให้เชื่อในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แล้วถ้ามันนอนหลับมันฝัน ฝันก็แก้สิ ถ้าฝันไปให้หมอดูตรวจว่ามันมีอะไรผิดปกติในร่างกายหรือเปล่า ถ้าไม่มีก็กลับมาดูตัวเรา แล้วแก้ไขมันต้องจบ นี่มันจบได้ มันต้องจบ มันต้องพัฒนาขึ้นมา

ถาม : ๓. การสวดภาณยักษ์มีประโยชน์กับเราหรือเปล่า? พี่สาวของสามีอยากให้เราคิดฉันไปเข้าพิธีสวดภาณยักษ์

ตอบ : การสวดภาณยักษ์เป็นวัฒนธรรมของเมืองไทย เป็นวัฒนธรรม วัฒนธรรมหมายถึงว่าในสมัยพุทธกาลเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าข้าวยาก หมากแพง นี่เวลามีโรคภัยไข้เจ็บองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็สวดมนต์ พรหม น้ำมนต์ เพราะว่าในวิภวภูมิมันจะถึงคราวมันจะเกิดทุกข์ภัยแล้ง จะเกิดต่างๆ จะเกิดโรคระบาดต่างๆ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสวดมนต์ต่างๆ มี อยู่ในพระไตรปิฎก ที่นี้พออยู่ในพระไตรปิฎกปั๊บ เราเป็นชาวพุทธ มีสิ่งใดเราก็เอาสิ่งนั้นมาเป็นแบบอย่าง มาทำกัน ถ้าทำแล้วมันเป็นประโยชน์ก็เป็นประโยชน์ ในภาณยักษ์นี้ก็เหมือนกัน มันก็มีเอามาจากนั้น เวลาเกิดเภทภัยต่างๆ นี่มันเป็นพิธีกรรม มันเป็นวัฒนธรรม ที่นี้วัฒนธรรม เราไปสวดภาณยักษ์ เวลาเขาสวดภาณยักษ์เขาจะมีออกฤทธิ์ ออกเดช แล้วถ้าเราไปแล้วถ้าเราไม่ออกล่ะ? อ้าว เราไปแล้วเราไม่ออกทำอย่างไรล่ะ?

ฉะนั้น คนที่ออก จิตใจเขาอย่างนั้นเพราะมันเป็นวัฒนธรรม เราไม่คัดค้านและไม่เห็นด้วย เราก็ไม่ได้ส่งเสริมและไม่ได้อัดค้ำ เพราะมันเป็นวัฒนธรรม แต่มันมีผลหรือเปล่า? มันมีผลอย่างนั้นจริงหรือ? นี่เวลาเขาบอกว่าพระองค์นั้นดี พระองค์นี้เก่งนะ พระองค์นี้มีเมตตามากเลย เราบอกอย่างนั้นต้องตั้งพระองค์นี้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ประเทศไทยจะได้ร่ำรวย ถ้าพระองค์นี้รักษาเก่งต้องตั้งให้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ประเทศไทยจะได้ไม่มีคนป่วย มันเป็นอย่างนั้นหรือเปล่า? มันก็ไม่ใช่หรือ

พอมันไม่เป็นขึ้นมา นี่เวลาความชำนาญของคน เขาสวดภาณยักษ์มันก็เป็นความเชื่อของเขา เป็นวัฒนธรรม แต่ถ้าเราว่าเราต้องไปอย่างนั้น เวลาคนเจ็บไข้ได้ป่วยเขาต้องไปหาหมออะ หมอรักษาคนป่วยให้หายป่วย ถ้าจิตใจเรามันมีกิเลส เราป่วยของเรามันต้องมีอริยสัจ ต้องมีศีล ต้องมีสมาธิ ต้องมีปัญญา มันจะรักษาการป่วยไข้ของเรา มันเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันทิฏฐิโก จิตดวงนั้นต้องแก้จิตดวงนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเผยแผ่ธรรมขึ้นมา เพราะต้องการให้จิตดวงนั้นเข้มแข็งขึ้นมา จิตดวงนั้นมีมรรคญาณเข้ามารักษาจิตดวงนั้น ถ้าจิตดวงนั้นรักษาสิ่งนี้แล้ว สิ่งต่างๆ ที่ถามมานี้จะไม่ถามเลย

สิ่งต่างๆ นี่เป็นประเพณีวัฒนธรรม เป็นความเชื่อของมนุษย์ มนุษย์เชื่ออย่างนี้ เราถึงบอกว่ามันไม่ใช่ชาวพุทธแท้ ถ้าชาวพุทธแท้จะเชื่อพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนว่าอย่างไร? แต่ขณะที่เอามา ในการสวดภาณยักษ์ ในประเพณีวัฒนธรรมต่างๆ เวลาสังคมมีความเดือดร้อน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาเทศน์เข้มจกๆ นะ นี่พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม เทศน์อนัตตลักขณสูตรเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาเลย

นี่เวลาเทศน์เรื่องอริยสัจจะเทศน์กับนักปฏิบัติ เทศน์กับผู้ที่เข้มจก แต่ในโลกนี้มันมีถึงคราวทุกข์ คราวยาก เวลาสังคมมีความเดือดร้อน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็มีเมตตาไปโปรด ไปทำน้ำมนต์ ไปทำให้เขามีความร่มเย็นเป็นสุข อันนี้มันเป็นเรื่องการดำรงชีวิต ฉะนั้น สิ่งดำรงชีวิต เวลาคนทุกข์คนยาก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีเมตตาไปโปรด แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะสั่งสอน จะให้พวกเราพ้นจากทุกข์ท่านเทศน์เรื่องอริยสัจ เรื่องจิตใจ เรื่องความภายในใจของเรา

นี่เราปฏิบัติขึ้นมาเราจะมีหลักมีเกณฑ์ เช่นนอนหลับฝันอย่างนั้น นอนหลับฝันอย่างนั้นมันเป็นความทุกข์ใจ ถ้าเป็นความทุกข์ใจเราก็ต้องมีสติมีปัญญาเข้ามาสู่ภายในของเรา ไม่ใช่ออกไปเปิดกรรม ไปปรับขั้น โอ้ เราเกิดมาเป็นชาวพุทธนะ แล้วมาพบพุทธศาสนา เสียหายโอกาส เสียหายที่เราเกิดมาเป็นชาวพุทธ เห็นไหม ชาวพุทธนะเหมือนไก่ได้พลอย ไก่ได้พลอยมันไม่เอาพลอย มันจะเอาข้าวสารเม็ดหนึ่ง

นี่เกิดมาพบพุทธศาสนา อริยสัจ สัจจะความจริง เรื่องของชีวิตของเรามันควรเป็นประโยชน์กับเรา ทำไมเราเอาชีวิตนี้ไปฝากไว้กับคนอื่น ไปเปิดกรรม ไปปรับขั้น ไปอะไร เราไม่เชื่อเรื่องอย่างนี้เลย เราไม่เชื่อเลย ประเพณีวัฒนธรรมเราก็เข้าใจนะ เราเข้าใจเรื่องวัฒนธรรม เข้าใจเรื่องประเพณีวัฒนธรรมเพราะ เพราะมันเป็นสัตว์สังคม สังคมจะอยู่ด้วยกันมันก็ต้องมีประเพณี มีวัฒนธรรมเพื่อหล่อหลอมให้สังคมนั้นมีหลักมีเกณฑ์ให้สังคมนั้นไม่เบียดเบียนกัน ไม่ทำลายกัน

ความไม่เบียดเบียนกัน ไม่ทำลายกันมันก็เป็นเรื่องความเป็นอยู่เท่านั้น แต่เวลาเรื่องจิตใจของเรามันต้องเกี่ยวกับเรื่องอริยสัจ เกี่ยวกับความจริงเข้ามาภายใน ภายในขึ้นมามันพ้นจากวัฒนธรรมแล้ว วัฒนธรรมไม่ใช่ธรรม วัฒนธรรมประเพณีเป็นวัฒนธรรม แต่สังฆธรรม โสคาบัน สกิทาคามี อนาคามีมันเป็นอกุปปธรรม มันจะเกิดมาจากใจเรา แล้วเราเป็นคนอ่อนแอ เราไม่มีหลักมีเกณฑ์อย่างนี้มันจะมีธรรมขึ้นมาในใจของเราไหม?

ฉะนั้น สิ่งที่เราเห็นผี เห็นนาง ในพุทธศาสนาก็มี ในพุทธศาสนาก็ยอมรับ มันก็มีจริงๆ เวลาคนตายไปแล้ว เวลาทำกรรมไว้ก็ไปเกิดในนรกอเวจี เกิดในภุต ผี ปีศาจมันก็มี นี่เวลาไปเกิดเป็นเทวดามันก็มี มีทั้งนั้นแหละ แต่มันเป็นอดีต อนาคต มันไม่ใช่ปัจจุบัน มันไม่ใช่อริยสัจที่เข้ามาแก้กิเลสในปัจจุบันนี้ ฉะนั้น พุทธศาสนากับผีมันคนละเรื่องกัน

ข้อ ๑๒๕๐. เนาะ

ถาม : ๑๒๕๐. เรื่อง “การอยู่ปริวาส”

กราบนมัสการพระอาจารย์ พระบวชในสายธรรมยุตที่ต้องสังฆาทิเสส สามารถอยู่ปริวาสกรรมในวัดสายมหานิกายได้หรือไม่ครับ หากสึกออกมาแล้วสามารถปฏิบัติกรรมเพื่อเข้าสู่นิพพานได้หรือไม่ครับ อย่างน้อยเป็นพระโสดาบันได้หรือไม่ครับ

ตอบ : นี่จะพูดอย่างนี้ก่อนนะ เราจะพูดว่าธรรมยุต มหานิกาย เราไม่พูดเพื่อมาเป็นประเด็นขึ้นมา ฉะนั้น สิ่งที่ว่าธรรมยุตหรือมหานิกายก็เป็นพระ พระที่บวชมา เพราะสิ่งที่เป็นธรรมยุต มหานิกายมันเป็นมาตั้งแต่อดีตมา ในปัจจุบันนี้มันมีธรรมยุต มีมหานิกาย สิ่งนี้เราไม่เอามาแบ่งแยก ไม่เอามาคะคานกัน สิ่งนี้ เห็นไหม ในธรรมยุต ในธรรมยุตนะมีพระที่ดีประเสริฐเลอเลิศก็มี มีพระที่ทำตัวไม่ถูกต้องก็มี ในมหานิกาย พระที่ทำตัวดีก็มี พระที่ประเสริฐเลอเลิศก็มี แต่พระที่ทำตัวไม่ดีก็มี ฉะนั้น ในสังคมทุกสังคม มีดีและไม่ดี นี่คือปัญหาสังคม

นี่พูดถึงปัญหาสังคมไว้ก่อนนะ นี่ยกไว้ให้เห็นว่าเราพูดนี้เราไม่ได้พูดว่าใครดีกว่าใคร ใครมีความสำคัญกว่าใคร มันเสมอกันหมด ทีนี้ว่า

ถาม : พระในสายธรรมยุตเป็นสังฆาทิเสส จะไปอยู่ปริวาสในสายมหานิกายได้หรือไม่ครับ

ตอบ : ไม่ได้ ไม่ได้เพราะอะไร? ไม่ได้เพราะ เพราะในเมื่อวินัยนะ ในเมื่อวินัยในสมัยพุทธกาลชาววัชชีบุตรที่เขามีปัญหาในเรื่องน้ำ เข้าห้องน้ำแล้วมีน้ำ พอมีนน้ำแล้วมันมีเศษเหลืออยู่ ทีนี้พอพระเข้าไปเห็นเขาบอกว่า ถ้าในห้องน้ำเป็นห้องน้ำส่วนตัวของเราเองนี่เราทำอะไรก็ได้ แต่ห้องน้ำสาธารณะต้องคว่ำขันไว้เพื่อไม่ให้มีตัวสัตว์ ไม่ให้มีต่างๆ ทีนี้พอพระเข้าไป เขาเข้าห้องน้ำแล้วเขาไม่ได้คว่ำขัน พระเข้าไปเห็นนะก็มีความโต้แย้งกัน พอมีความโต้แย้งกัน พอมีความเห็นแตกต่างเขาก็แยกกัน แยกออกจากออกจากกัน

นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปห้ามปราม บอกว่า “ถ้าเธอเห็นความแตกต่างกันเป็นนานาสังวาส เธอจะอยู่ด้วยกันไม่ได้ จะกินด้วยกันไม่ได้ จะนอนด้วยกันไม่ได้”

นี่พระสองฝ่ายนั้นบอกว่า “ขอให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าชวนขวยน้อยเถิด เขาจะทะเลาะกัน”

เขาทะเลาะกันแบ่งเป็นฝ่ายเลย นานาสังวาสคือถือศีลต่างกัน ทีนี้พอเขาแตกแยก องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าห้ามไม่ฟังก็หนีเข้าไปอยู่ในป่า ไปอยู่ป่าเลไลย์ที่ข้างเข้าไปถวายน้ำ ถึงถวายรวงผึ้ง นี่พระพุทธรเจ้าไปอยู่ป่า หนี หนีจากพระไปเลย ชาวบ้านเขาไม่ยอมใส่บาตรพวกนั้น เพราะเขาไม่พอใจ เขาอยากจะทำบุญกับองค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่พระทะเลาะเบาะแว้งกัน องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหนีไปอยู่ป่า เขาก็เลยนัดกันไม่ใส่บาตร พระไม่มีอาหารฉันก็เลยไปขอมา ให้พระอานนท์ไปนิมนต์องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา พอองค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าออกมาแล้ว เทศนาว่าการนะ ทำสามัคคีอุโบสถ คือทำให้กลับมาสมานกันเหมือนเดิม

ถ้าสมานกันเหมือนเดิม ลงอุโบสถร่วมกัน ทำร่วมกัน ทำร่วมกันได้ พระสำเร็จเป็นพระอรหันต์หลายองค์มากเลย แต่ในปัจจุบันนี้เวลานั้นมีความแตกต่างกันในธรรมยุคกับมหานิกาย เห็นไหม นี่นานาสังวาส ฉะนั้น เราทำผิดอยู่ในสังคมหนึ่ง แล้วเราจะไปอยู่อีกสังคมหนึ่ง นานาสังวาส นี่พูดถึงวินัยเลยนะ เพราะไปอยู่นานาสังวาสมันจะแก้อาบัติได้ไหม? อ้าว เราทำผิดกับประเทศนี้ แล้วเราก้จะไปให้ติดคุกอีกประเทศหนึ่งได้ไหม? ไม่ได้

เราทำผิดในที่ไหนก็ต้องขึ้นศาลที่นั่น แล้วศาลก็ต้องตัดสินไปตามความผิดนั้น ถ้าพ้นจากโทษก็ต้องพ้นจากกับศาลในประเทศนั้น เราเป็นธรรมยุคก็ต้องอยู่ปริวาสของธรรมยุค พอธรรมยุคเสร็จแล้วก็ต้องอยู่ปริวาส อยู่มานัต อยู่มานัตเสร็จแล้วอัพภาน อัพภานยกขึ้นมาเป็นปกติภิกษุ คือยกขึ้นมาเป็นสงฆ์มันก็จบ

อยู่ในมหานิกาย มหานิกายถ้าเขาทำความผิดของเขาใช่ไหม? เขาก็อยู่ปริวาสของเขา แล้วเข้ามานัตของเขา แล้วเวลาเขาอัพภานในสงฆ์ของเขา นี่แล้วถ้ามันบอกว่าธรรมยุค แล้วเป็นสังฆาภิเสศไปอยู่กับมหานิกาย เราลักขงที่ประเทศไทย แล้วไปแจ้งความในประเทศลาว แล้วก็บอกให้ศาลประเทศลาวตัดสินเรา แล้วเรากลับมาเมืองไทย เอ๊ะ เมืองไทยเขาจะยกโทษให้ไหม? เราลักขงเมืองไทยนะ แล้วเขาก็แจ้งไปที่เมืองลาว

ลาวก็จับเราติดคุกเลย แล้วกลับมาเมืองไทย เมืองไทยจะยอมรับไหมว่าเราพ้นโทษแล้ว นี่พูดถึงความเห็นนะ

ฉะนั้น บอกว่าถ้าทำผิดที่ไหนก็ต้องแก้ไขที่นั่น เราทำผิดของเราแล้วเราก็แก้ไขของเราให้มันถูกต้อง ถ้าให้มันถูกต้องแล้ว เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สรรเสริญเป็นอริยวินัย ผู้ใดทำผิดแล้วสำนึกผิดแล้วแก้ไข นั่นคืออริยวินัย อริยะไร อริยชน ผู้ใดทำผิดแล้วสารภาพผิด อย่างเช่นพระปลงอาบัติ นี่สาธุ สุขุ ข้าพเจ้าขอสารภาพผิด แล้วข้าพเจ้าจะไม่ทำอีกแล้ว เวลาปลงอาบัติจะไม่ทำอีกแล้ว เดี่ยวทำอีกแล้ว ถ้าไม่ทำอีกแล้วก็อย่าทำสิ เวลาปลงอาบัติ นี้เขาจะบอกว่าข้าพเจ้าทำความผิดอย่างนั้นๆ แล้วข้าพเจ้าจะไม่ทำอีกแล้ว ข้าพเจ้าจะไม่ทำอีกแล้ว คือสำนึกผิดๆ ไร นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางประเพณีวัฒนธรรมไว้อย่างนี้ นี่เราจะแก้ไขของเรา

ฉะนั้น สิ่งที่ถามว่าถ้าเราเป็นสังฆาติเสสในนิกายหนึ่ง จะไปอยู่อีกนิกายหนึ่งมันจะออกจากอาบัติไหม? ไม่ออก เพราะเราเคยฟังหลวงปู่สุวัจน์ท่านเทศน์ให้ฟังเลยล่ะ บอกว่า

“ถ้าไม่รู้จักอาบัติออกจากอาบัติไม่ได้”

ถ้าเราารู้จักอาบัติ อย่างเช่นเราเป็นสังฆาติเสส สังฆาติเสสในสิกขาบทใด เราจะต้องเข้าใจว่าเราเป็นสังฆาติเสสในสิกขาบทใด แล้วเป็นด้วยวัตถุ มันเป็นวัตถุ ๒ วัตถุ หมายความว่าผิดกี่หน? ผิดหนึ่งหนก็เป็นหนึ่งวัตถุ ฉะนั้น ถ้าผิดหนึ่งหนใช่ไหม? เวลาสวด เวลารู้จักอาบัติ ถ้าเราเป็นสังฆาติเสส สองวัตถุ สามวัตถุ แล้วเวลาเราบอกว่าเราเป็นวัตถุเดียว เราไปออกวัตถุเดียว คือเราทำผิดสามกระทง แต่เวลาเราขึ้นไป เราขึ้นศาลเราบอกเราทำผิดกระทงเดียว ศาลก็ตัดสินกระทงนั้น ตัดสินว่าเรามีความผิดอย่างไร แต่ใช้สองกระทงนั้นเราทำความผิดอยู่ ถ้ามีใครไปแจ้งความอีกเราจะโดนอีกสองกระทง เราจะมีความผิดอีกสองกระทง

ฉะนั้น ต้องรู้จักอาบัติ ทำอาบัติอะไร ทำกี่วัตถุ ทำกี่หน ทำอย่างไร นี่เขาตัดสินตามนั้น แล้วเวลาเข้าปริวาสแล้ว ไปทำซ้ำในปริวาส นี้อยู่ในปริวาส แล้วเป็นสังฆาติเสสในปริวาส เป็นสังฆาติเสสในมานัต แล้วก็ยกขึ้นอัฏฐานเป็นปกติภิกษุแล้ว ถ้าทำอีกก็ยัง

เป็นอีก นี่มันต้องรู้จักอาบัติ รู้จักวัดถุมันถึงจะออกจากอาบัติได้ แล้วนี่รู้จักอาบัติแล้วทำกับใคร ทำอย่างไร ถ้าทำสายไหนนะ

ฉะนั้น สิ่งที่ว่า

ถาม : ในเมื่อเป็นพระธรรมยุตไปอยู่ปรีวาสกับมหานิกายจะได้หรือไม่ครับ หากสึกออกไป ปฏิบัติธรรมจะเข้าสู่นิพพานได้หรือไม่ครับ อย่างน้อยเป็นพระโสดาบันได้หรือไม่ครับ

ตอบ : เออ ยังมีความปรารถนาอย่างน้อยเป็นโสดาบัน ฉะนั้น สิ่งที่มีมันเป็นอาบัติ ถ้ามันเป็นอาบัติ อย่างความเศร้าหมอง เห็นไหม ดูศีลสิ ถ้าศีลนะ ถ้าศีลมันเป็นปกติ นี่ศีล สมาธิ ปัญญา ถ้าเรามีศีลคือมีความละเอียด พอมีความละเอียด ถ้าเป็นสมาธิมันก็เป็นสัมมาสมาธิ ถ้าไม่มีความละเอียด เกิดสมาธิขึ้นมา สมาธิมันเกิดให้จิตใจมันมีกำลังนะ จิตใจนี้ ดูเวลาอภิญญา เขาจะทำอะไร จิตของเขาจะมีคุณสมบัติที่มีกำลังมาก ถ้าไม่มีศีลมันจะทำลายใครก็ได้ มันจะทำแต่กรรมไป

ฉะนั้น ศีลนี้ทำให้จิตของเรา เวลาที่มีกำลังมา มันก็มีกำลังโดยตัวของมันเอง มันไม่ทำลายใคร นี่ไม่ทำลายใคร ถ้ามีสติปัญญาขึ้นมา ย้อนกลับเข้าไปมันจะเกิดกำลังเข้าไปทำลายกิเลสด้วย นี่ถ้าเกิดเป็นมรรคเป็นญาณ มันจะเข้าไปสู่ข้างใน ถ้าเข้าข้างในนี่ศีล สมาธิ ปัญญา ฉะนั้น เวลาเรามีความเศร้าหมอง มีความต่างๆ เรื่องการปฏิบัติมันก็ยากขึ้น

ฉะนั้น สิ่งที่ว่า เป็นสังฆาทิเสส แล้วเวลาปฏิบัติแล้วมันจะไม่ได้มรรคได้ผล อันนี้คนที่จะตัดสินมันคือใครล่ะ? คนจะตัดสินนะ แต่ถ้าคนที่มีกรรม แต่ถ้าเขามีความเข้มแข็งของเขา เขาปฏิบัติไป กรณีนี้มาถึงพระฉันนะ พระฉันนะลงพรหมทัณฑ์ๆ ก็ดีคิดว่า เป็นสังฆาทิเสสนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสั่งพระอานนท์ไว้ บอกว่าถ้าท่านนิพพานไปแล้วให้สงฆ์ลงทัณฑ์ คือยกออกจากหมู่ ยกออกจากหมู่คือแตกต่างจากภิกษุ คือไม่คบ

ทีนี้พระฉันนะเสียใจมาก เสียใจมากเข้าไปเลย พอภาวนาไปนี่เกิดมรรค เกิดญาณ พอชำระกิเลสได้กลับมาหาพระอานนท์ ทีแรกไม่ยอม ไม่ยอมลงกับสงฆ์ แต่เวลา

ไปชำระล้างกิเลสกลับมาแล้วจะไปขอพระอนันท์บอกว่าจะมาขออยู่ปริวาส จะขออยู่กรรมกับสงฆ์ พระอนันท์บอกว่าจะเอาอะไรมาอยู่ล่ะ? มันจบแล้วไง

นี่กรณีพระฉันทนะ แต่ แต่พระฉันทนะก็สร้างบุญมาเขาก็ต้องมีกำลังของเขา ถ้าเราจะปฏิบัติธรรมๆ ถ้าเราเป็นสังฆาทิเสส ในความเชื่อว่าเป็นสังฆาทิเสสแล้วเราปฏิบัติถึงมรรคถึงผลไม่ได้ แต่ถ้าเรามีสติปัญญาของเรา ถ้าเราแก้ไขของเรา มีสติปัญญาแล้วเราหมั่นแก้ไข เพื่อ เพื่อไม่ให้เศร้าหมอง เพื่อให้จิตใจนี้ปลอดโปร่ง เพื่อการปฏิบัติของเรา ให้สมการปฏิบัติของเรา เราทำความจริงของเรา นี่คือการปฏิบัติแล้วจะเข้าสู่มรรคสู่ผลได้ไหม? จะเป็นพระโศคาบันได้ไหม?

ถ้าเป็นพระโศคาบันนะ ขณะเป็นพระโศคาบันมันต้องปฏิบัติด้วยความเข้มข้นนะ แล้วเวลาเป็นอาบัติสังฆาทิเสส จากกรรมยุตจะไปอยู่มหานิกาย แค่นี้ยังทำไม่ได้เลย แล้วจะเอามรรค จะเอาผล คนจะเอามรรคจะเอาผลมันต้องเชื่อสัตย์สุจริต ทำตามข้อเท็จจริงของเรา เพื่อประโยชน์กับเรานะ นี่พูดถึงการอยู่ปริวาส เอวัง